

NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

**Goldman Sachs: Višak proizvodnih kapaciteta
utiče na Brent**

**Američke sankcije NIS: Vučić traži da se formira tim u
Vladi Srbije**

Gazprom isporučio LNG u Italiju

**Plenković: Uvažiti interese Hrvata kod Južne
interkonekcije**

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

Transnafta

Udruženje naftnih kompanija Srbije

PETROL

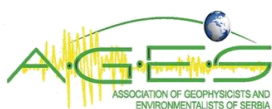
Energija za život

SNOGA
SERBIA NATURAL GAS ASSOCIATION

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

ASSOCIATION OF GEOPHYSICISTS AND
ENVIRONMENTALISTS OF SERBIA

SADRŽAJ

NAFTA

- Goldman Sachs: Višak proizvodnih kapaciteta utiče na Brent .....[OVDE](#)
- Zemlje G7 za još strožije ograničavanje cena ruske nafte .....[OVDE](#)
- Slaba kineska tražnja smanjuje svetsku cenu nafte .....[OVDE](#)
- OPEC je oprezan u pogledu povećanja proizvodnje u SAD .....[OVDE](#)
- Rast globalne potražnje u 2025. na istom nivou kao u 2024. ....[OVDE](#)
- Uvoz dizela u EU pada na minimum .....[OVDE](#)
- Saudijska Arabija: Izvoz sirove nafte na tromesečnom maksimumu .....[OVDE](#)
- UNKS: Kretanje cena nafte Brent .....[OVDE](#)

PRIRODNI GAS

- Putin: Nema produženja tranzita gasa kroz Ukrajinu, EK: Nismo zainteresovani .....[OVDE](#)
- Kompanije iz zemalja EU za nastavak tranzita gasa preko Ukrajine..... [OVDE](#)
- Slovačka želi da pregovara sa Ukrajinom o tranzitu ruskog gasa .....[OVDE](#)
- Nove sankcije SAD zbog Severnog toka 2 .....[OVDE](#)
- Austrija se sprema da tuži Nemačku zbog dažbina na ruski gas .....[OVDE](#)
- Gazprom prvi put isporučio LNG u Italiju, EU poziva da se ruski gas zameni američkim [OVDE](#)
- Zemlje izvoznice gasa ne očekuju rast cena u Evropi .....[OVDE](#)
- Povećava se udeo ruskog gasa u EU.....[OVDE](#)

REGION

- Američke sankcije NIS: Vučić traži da se formira tim u Vladi Srbije .....[OVDE](#)
- Plenković: Postoji namera EU i SAD da se reši pitanje NIS-a .....[OVDE](#)
- NIS uspešno plasirao korporativne obveznice, upisano više od 30% emisije .....[OVDE](#)
- Plenković: Uvažiti interese Hrvata kod Južne interkonekcije .....[OVDE](#)
- Zsolt Hernádi: Moramo se okrenuti zelenoj energiji..... [OVDE](#)
- Održan sastanak Radne grupe za analizu tržišta .....[OVDE](#)
- UNKS: Cene goriva u regionu.....[OVDE](#)

Crude Oil Brent, DEC 13, 2024 – 09.20 GMT – 73.72 \$ oilprice.com

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

Goldman Sachs: Višak proizvodnih kapaciteta utiče na Brent

Višak kapacitet proizvodnje nafte utiče na cene nafte tipa Brent, smatra **Goldman Sachs**.

„Ipak, verujemo da ni trenutno niski nivoi zaliha niti naš očekivani višak od 0,37 mb/d za 2025. ne garantuju prekomernu ponudu po ceni fjučersa“, napisali su analitičari banke na Volstritu.

Grupa OPEC+ ranije ovog meseca odlučila je da odloži početak ublažavanja smanjenja od 2,2 miliona barela dnevno do aprila 2025. godine, od januara 2025. Grupa je takođe produžila period u kojem će povući sve ove rezove na sledeću godinu, do septembra 2026.

Nekoliko dana uoči sastanka OPEC+, Goldman Sachs je saopštio da će cene sirove nafte tipa Brent sledeće godine u proseku iznositi 76 dolara po barelu, što je pad u odnosu na očekivani prosek od 80 dolara po barelu 2024. godine,

usred očekivanog suficita na tržištu.

„Naš osnovni slučaj je da Brent ostaje u rasponu od 70-85 dolara, sa visokim rezervnim kapacitetom koji ograničava rast cene, a cenovna elastičnost OPEC-a i ponuda škrljaca ograničavaju pad cene“, rekao je Goldman Sachs. Odluka OPEC+ s početka decembra navela je analitičare da smanje svoje procene suficita, ali svi i dalje očekuju preveliku ponudu na tržištu sledeće godine, zbog rastuće proizvodnje van OPEC+ i očekivanja skromnog rasta potražnje za naftom na globalnom nivou.

Prema analitičarima, rast ponude van OPEC+, uglavnom iz Sjedinjenih Država, Brazila, Gvajane, Kanade i Argentine, uticaće na cene nafte u slučaju da rast globalne tražnje i dalje bude skroman.

Zemlje G7 za još strožije ograničavanje cena ruske nafte

Zemlje Grupe sedam (G7) istražuju načine za pooštavanje gornje granice cena ruske, izvestio je **Bloomberg**, pozivajući se na ljude koji su upoznati sa tim.

Opcije koje razmatra G7 kreću se od suštinske zamene trenutnog mehanizma potpunom zabranom transporta ruske sirove nafte do snižavanja cenovnog praga sa sadašnjih 60 dolara na oko 40 dolara, rekli su izvori. Međutim, ovi izvori su upozorili da su rasprave u toku i da još uvek nema konsenzusa o sledećem koraku.

Prema trenutnom ograničenju cena, zapadni

operateri mogu da osiguraju i transportuju rusku naftu samo kada se ona kupuje ispod praga cene od 60 dolara po barelu. SAD i Evropska unija su takođe uvele embargo na veliki deo ruskog uvoza u mesecima nakon ruske invazije u punom obimu. Ali Moskva se okrenula floti tankera iz „senke“, koja često posluje sa nepoznatim osiguravačima ili vlasnicima, kako bi isporučila svoju naftu na nova tržišta, posebno u Aziju. Ova mračna flota pomogla je Rusiji da zaobiđe ograničenja, jer je njena nafta prodavala iznad gornje granice od 60 dolara po barelu tokom većeg dela prošle godine.

Slaba kineska tražnja smanjuje svetsku cenu nafte

U ovom trenutku berzanski trgovci i svi koji se bave ovom temom primećuju veoma primetan trend pada cena nafte. Cena crnog zlata počela je da pada nakon prethodne nedelje rasta. Međutim, neočekivani ekonomski podaci iz Kine povećavaju zabrinutost stručnjaka zbog očekivanog pada tražnje najvećeg uvoznika nafte – Kine, prenosi **Bloomberg**.

Cene nafte su rasle cele prethodne nedelje, a pre proteklog vikenda, nafta Brent je dodala skoro 5% na svoju cenu - trgovala se iznad 74 dolara po

barelu. Zauzvrat, nafta zapadnog Teksasa WTI nižeg kvaliteta imala je najvišu cenu od oko 71 dolar.

Tokom proteklih pet meseci, potražnja za naftom u Kini je opala za ukupno 2,1%. A sve se to dešava u senci činjenice da se krajem 2024. godine rast maloprodaje u Kini pokazao znatno nižim nego što su ekonomisti očekivali.

Od sredine oktobra, fluktuacije cena sirove nafte su u prilično uskom opsegu, a geopolitičke zabrinutosti ublažavaju očekivanja prevelike

ponude sledeće godine i sumorni izgledi za Kinu. Regulatori u toj azijskoj zemlji obećali su da će tokom vikenda preduzeti dalje mere za stimulisavanje kineske ekonomije.

Pored toga, pretnje „maksimalnog pritiska“ na Iran od strane novoizabranog predsednika SAD Donalda Trumpa i njegovog verovatnog savetnika za nacionalnu bezbednost dodale su nedavne udarce cenama nafte.

Stručnjaci predviđaju da će cena nafte tipa Brent

sledeće godine verovatno pasti na 70 dolara po barelu „na osnovu očekivanja prezasićenosti zaliha zbog povećanja zaliha izvan OPEC+, što pomračuje rast globalne potrošnje nafte“.

Članica OPEC+ Ujedinjeni Arapski Emirati takođe će smanjiti izvoz početkom sledeće godine, jer grupa proizvođača traži veću disciplinu u ispunjavanju ciljeva proizvodnje. Abu Dhabi National Oil Co., poznat kao Adnoc, već je smanjio isporuke sirove nafte nekim kupcima u Aziji.

OPEC je oprezan u pogledu povećanja proizvodnje u SAD

OPEC+ je oprezan u pogledu ponovnog povećanja proizvodnje nafte u SAD kada se Donald Trump vrati u Belu kuću, rekli su delegati iz grupe, jer bi više američke nafte dodatno narušilo tržišni udeo OPEC+ i ometalo napore grupe proizvođača da podrži cene, prenosi **Reuters**.

OPEC+ pumpa oko polovine svetske nafte i ranije ovog meseca je odložio plan za povećanje proizvodnje do aprila. Grupa je produžila neke od svojih rezova u snabdevanju do kraja 2026. godine zbog slabe tražnje i rastuće proizvodnje iz SAD i nekih drugih proizvođača koji nisu iz OPEC+. OPEC ima istoriju potcenjivanja povećanja američke proizvodnje još od početka buma nafte iz škriļjaca, koji je doveo do toga da su Sjedinjene Države postale najveći svetski proizvođač nafte. Sjedinjene Države sada pumpaju petinu svetske ponude.

Neki delegati su sada više nastrojani prema američkoj nafti i kažu da je razlog za to Trump. Posle izbora usredsređenih na ekonomiju i troškove života, Trumpov tranzicioni tim sastavio je širok paket za deregulaciju energetskog

sektora.

„Mislim da je povratak Trumpa dobra vest za naftnu industriju, uz moguće manje stroge politike zaštite životne sredine“, rekao je delegat iz američkog saveznika članice OPEC+.

„Ali možda ćemo videti veću proizvodnju u Sjedinjenim Državama, što nije dobro za nas.

Dalji rast proizvodnje u SAD bi omeo planove Organizacije zemalja izvoznica nafte i saveznika poput Rusije da počnu da povećavaju proizvodnju od aprila 2025. bez rizika od pada cena. Pad cena bi naštetio zemljama OPEC+ koje se oslanjaju na prihode od nafte.

Novoizabrani američki predsednik želi da poveća proizvodnju, ali iz različitih razloga, pošto je vodio kampanju na osnovu obećanja da će smanjiti cene energije i inflaciju.

„Ovo je potencijalno teška dinamika za obe strane“, rekao je Richard Bronze, šef geopolitike u Energi Aspects. „OPEC+ se suočio sa velikim izazovom zbog povećanja proizvodnje u SAD, što je smanjilo uticaj grupe.

Rast globalne potražnje u 2025. na istom nivou kao u 2024.

Geopolitičke tenzije mogle bi da povećaju volatilitnost u globalnom sektoru nafte i gasa, pri čemu će rast globalne potražnje za naftom sledeće godine verovatno biti sličan sadašnjim nivoima, ali sporiji nego u periodu 2022-2023, izveštava **Fitch Ratings**.

„Značajni geopolitički događaji, kao što je vojna eskalacija na Bliskom istoku ili promena međunarodnih sankcija, mogli bi da poremete lance snabdevanja u globalnom sektoru nafte i

gasa i povećaju njegovu volatilitnost“, navodi se u članku agencije.

Fič predviđa da će globalna potražnja za naftom u 2025. rasti u skladu sa nivoima iz 2024. godine, ali slabije nego u 2022-2023.

Analitičari agencije takođe očekuju da će cene nafte pasti na 70 dolara po barelu 2025. sa prosečne procene od 80 dolara u 2024. zbog usporavanja rasta tražnje i povećanja proizvodnje u zemljama koje nisu članice OPEC+, „što će

dovesti do viška ponude“, primećuje Fič. Iako geopolitičke tenzije stvaraju rizike, one su ublažene sposobnošću OPEC+ da upravlja snabdevanjem, precizira agencija.

Rast proizvodnje je ograničen za severnoameričke kompanije za istraživanje i proizvodnju, dok će kineske nacionalne naftne kompanije povećati proizvodnju nafte za 1-3% i gasa za 7-9% u 2025. godini, navodi se u članku. Fitch takođe očekuje da će se globalni kapitalni troškovi za naftu i gas usporiti u 2024-26.

Uvoz dizela u EU pada na minimum

Uvoz dizela u Evropu trebalo bi da padne na višemesečni minimum u decembru uprkos naglom porastu zaliha iz SAD, dok prilivi od drugih ključnih dobavljača padaju, prenosi **Oilexp**.

Evropska unija i Britanija će ovog meseca uvoziti oko 1,04 miliona barela dizela i gasa dnevno, što je za oko 6 odsto manje u odnosu na novembar, prema preliminarnim procenama analitičarske firme Kpler.

Ako se nastavi sa sadašnjim nivoom, decembarški uvoz će biti najniži u poslednjih deset meseci i za oko 8 odsto manji nego pre godinu dana. Svi dodatni tokovi od susednih dobavljača, kao što je Turska, verovatno će biti ograničeni.

Sjedinjene Države su postale jedan od glavnih dobavljača dizel goriva u Evropi nakon što je Grupa sedam zemalja zabranila kupovinu ruskog goriva u februaru 2023. Očekuje se da će američki uvoz ovog meseca premašiti 470.000 barela dnevno, što je najviši nivo od 2017, prema Kpleru. podataka.

Saudijska Arabija: Izvoz sirove nafte na tromesečnom maksimumu

Izvoz sirove nafte Saudijske Arabije u oktobru je porastao na tromesečni maksimum, pokazali su u sredu najnoviji podaci Inicijative zajedničkih organizacija podataka (JODI).

Saudijska Arabija, najveći svetski izvoznik sirove nafte, isporučila je kupcima 5,92 miliona barela nafte dnevno, što je za 174.000 barela dnevno više u odnosu na septembar, prenosi **Oil price**.

Ovo je bio najveći prosečni obim izvoza iz Saudijske Arabije za tri meseca, prema bazi

OPEC+ u okviru sporazuma postavlja kvote za proizvodnju nafte za svoje članice. Za tekuću godinu, ukupan maksimalni nivo proizvodnje je oko 39,425 miliona barela dnevno, isključujući Iran, Venecuelu i Libiju, koje ne učestvuju u kvotama. Brojne zemlje OPEC+, uključujući Rusiju, takođe dobrovoljno smanjuju proizvodnju nafte. Ograničenja od 1,65 miliona barela dnevno na snazi su do kraja 2026. Ograničenja uvedena nešto kasnije – još 2,2 miliona – planirano je da se postepeno ukidaju od aprila 2025. godine.

Porast u isporukama u SAD neutralisan je naglim padom pošiljki iz zemalja istočno od Sueca zbog održavanja rafinerije. Tokovi iz Saudijske Arabije biće najmanji od marta 2020. Uvoz iz Indije je takođe na višegodišnjem minimumu.

„Pad u snabdevanju sa istoka je posledica održavanja nekih rafinerija na Bliskom istoku, uglavnom Janbua, što je dovelo do ukupnog smanjenja izvoza srednjih destilata“, rekao je George Shaw, analitičar u Kpleru, misleći na rafineriju Janbu u Saudijskoj Arabiji.

Protok dizel goriva isporučenog u Evropu preko Rta dobre nade u tankerima većim od uobičajenih takođe je opao.

Međutim, snabdevanje Evrope dizelom će verovatno biti podržano krajem jesenjeg održavanja rafinerije i nižom industrijskom potražnjom tokom zime.

„Sa prestankom sezonskog održavanja u Evropi, očekujemo povećanje zaliha u decembru i početkom januara“, kaže Shaw.

podataka JODI koja prikuplja podatke iz pojedinačnih zemalja koje su sami prijavili.

U međuvremenu, Saudijska Arabija nastavlja da se drži svog obećanja da će pumpati „oko 9 miliona barela dnevno“. Proizvodnja sirove nafte pala je za 3.000 barela dnevno na prosečno 8,972 miliona barela dnevno u oktobru, prema podacima koje je Kraljevina prijavila JODI.

Rad u rafinerijama je blago pao na 2,737 miliona barela dnevno, dok je direktno sagorevanje sirove nafte za proizvodnju električne energije nastavilo

da opada kako su se završavali najtopliji meseci u pustinjском kraljevstvu. Direktno sagorevanje sirove nafte palo je za 156.000 bpd na 362.000 bpd, prema podacima JODI.

Saudijska Arabija i njeni partneri u grupi OPEC+ ranije ovog meseca odlučili su da odlože početak ublažavanja smanjenja od 2,2 miliona barela dnevno do aprila 2025. godine, od januara 2025. Grupa je takođe produžila period u kojem će sve te rezove povući u sledeće godine, do septembra 2026.

Saudijska Arabija ne samo da snosi najveći obim smanjenja na nivou OPEC+ kao najveći

proizvođač, već takođe smanjuje proizvodnju za još milion barela dnevno u jednostranom potezu. Sva ova smanjenja nisu uspela da povećaju cene nafte ove godine, zbog slabije tražnje za naftom nego što se očekivalo, posebno u Kini.

Očekuje se da će rast tražnje za naftom i sledeće godine ostati prilično skroman, što bi moglo dodatno da zakomplikuje izlaznu strategiju Saudijske Arabije i alijanse OPEC+, kažu analitičari.

U isto vreme, snabdevanje od proizvođača koji nisu iz OPEC+, uključujući SAD, Brazil i Gvajanu, trebalo bi da poveća i dodatno smanji tržišni udeo OPEC-a.

Putin: Nema produženja tranzita gasa kroz Ukrajinu, EK: Nismo zainteresovani

Predsednik Vladimir Putin tvrdi da neće biti novog sporazuma o tranzitu gasa sa Kijevom za slanje ruskog gasa preko Ukrajine u Evropu, ali da će Rusija preživeti. Nešto ranije Evropska komisija (EK) je saopštila da nije zainteresovana za proširenje sporazuma o tranzitu ruskog gasa u zemlje EU preko ukrajinske teritorije, prenosi

Reuters pozivajući se na portparola Komisije.

„Komisija nema interesa za nastavak tranzita ruskog gasa preko Ukrajine“, rekao je portparol.

„Komisija ne podržava nikakve razgovore o produženju ugovora niti druga rešenja za održavanje tranzitnih tokova i nije bila uključena u bilo kakve pregovore o tome“, dodao je on.

Kompanije iz zemalja EU za nastavak tranzita gasa preko Ukrajine

Ključne gasne kompanije EU potpisale su deklaraciju kojom se poziva na nastavak tranzita gasa, naglašavajući pretnju energetske i ekonomske bezbednosti bez ovih zaliha. Deklaracija će biti poslata predsednici Evropske komisije Ursuli fon der Layen.

Situaciju komplikuju sankcije koje su SAD uvele protiv Gazprombanke, preko koje su vršena plaćanja za isporuke gasa neprijateljskim zemljama. Ograničenja stupaju na snagu 20. decembra. Blumberg je napisao da je Evropska unija zatražila od SAD da razmotre mogućnost ublažavanja sankcija Gazprombanci. Kako navodi agencija, Brisel i Vašington, posebno, razgovaraju o tome da li je vredno legalizovati mogućnost plaćanja preko luksemburške podružnice Gazprombanke ili bi bilo bolje koristiti druge kanale. Turska i Mađarska su takođe zatražile od SAD izuzetak od sankcija protiv GPB.

Ruski predsednik Vladimir Putin promenio je proceduru plaćanja nakon što je najavio sankcije Gazprombanci. On je dozvolio ruskim izvoznicima gasa da uključe protivužbe protiv njih u svoje obaveze plaćanja za isporuku stranih kompanija. Pored toga, ukazom šefa države je omogućeno učešće trećih lica u procesu plaćanja.

Slovačka kompanija SPP, najveći operater nacionalnog gasnog energetskog sistema, i njene partnerske kompanije iz Mađarske, Austrije i Italije izjasnile su se za održavanje tranzita gasa preko Ukrajine. Ovo je izvestio novinski portal Bleskovki pozivajući se na generalnog direktora SPP Vojteha Ferenca, prenosi **Oilexp**.

SPP i energetske kompanije iz Mađarske, Austrije i Italije pripremile su deklaraciju kojom pozivaju

na očuvanje tranzita gasa kroz Ukrajinu.

„Govorimo o najpovoljnijem rešenju [za snabdevanje gasom] ne samo za potrošače gasa u Evropi, već i za samu Ukrajinu“, rekao je Ferenc, a prenosi portal. On je dokument nazvao "važnom manifestacijom glasa biznisa, direktno odgovornog za energetske i ekonomsku bezbednost regiona".

U slučaju blokiranja tranzita gasa preko ukrajinske teritorije, kako je predvideo generalni direktor SPP-a, biće naneta značajna ekonomska šteta celom regionu Centralne Evrope. Energetske kompanije planiraju da podnesu deklaraciju šefici Evropske komisije Ursuli fon der Lajen. Ona bi, kako se napominje, trebalo da dobije informacije „iz prve ruke“ o mogućim negativnim posledicama obustavljanja transporta energetskih sirovina kroz Ukrajinu.

Za Slovačku će, posebno, sprovođenje planova za zamenu ruskih snabdevanja gasom iz alternativnih izvora rezultirati velikim materijalnim gubicima. Reč je o stotinama miliona evra. Osim toga, predviđa se rast cena na veletržnicama i opasnost od nestašice gasa u Evropi u slučaju jake zime.

Evropska komisija je saopštila da nije zainteresovana za nastavak tranzita preko Ukrajine, a saopštenje je usledilo nakon pisma ministara energetike niza istočnoevropskih zemalja, uključujući Mađarsku i Slovačku, koji su izrazili zabrinutost zbog rizika po energetske bezbednost EU nakon što sporazum o tranzitu gasa preko ukrajinske teritorije istekne 2025. godine.

Slovačka želi da pregovara sa Ukrajinom o tranzitu ruskog gasa

Bratislava želi da pregovara sa Kijevom o tranzitu 15 milijardi kubnih metara ruskog gasa godišnje Slovačka nije izgubila nadu da će do 31. decembra 2024. potpisati ugovor kojim će Gazprom gas nastaviti da se transportuje preko ukrajinskog GTS-a, izjavio je potpredsednik vlade zemlje Denis Sakov, prenosi oilcapital.ru.

Potencijalni obim tranzita je 15 milijardi kubnih metara godišnje, pri čemu Bratislava troši 4,5 milijardi kubnih metara ovog obima.

Ranije je objavljeno da su slovački premijer Robert Fico i njegov ukrajinski kolega Denys Shmyhal 16. decembra imali telefonski razgovor o tranzitu gasa u Slovačku preko Ukrajine. Shmyhal je rekao da će, ako Evropska komisija zatraži

pomoć u isporuci gasa EU, pomoći Ukrajina, ali ne može biti govora o produženju tranzitnog sporazuma sa Rusijom.

Zvaničnici EU postavili su kurs da se zemlje bloka oslobode ruskog plavog goriva do 2027.

„Postoji mogućnost plaćanja gasa na granici - sa LUKOIL naftom preko "Druzhbe" shema funkcionise. Ali ni o jednoj od opcija se ne raspravlja, pa čak ni zvaničnici ne iznose. U međuvremenu, Kijev, odričući se ruskog gasa, ipak traži načine da nekako održi tranzit, sudeći po Šmigalovim izjavama. Bez toga, Ukrajina će se suočiti i sa gubitkom prihoda i sa čisto tehničkim problemom nedovoljnog pritiska u sistemu za snabdevanje gasom udaljenim delovima zemlje.

Nove sankcije SAD zbog Severnog toka 2

Sjedinjene Države su u sredu uvele nove sankcije za nekoliko ruskih subjekata zbog njihove umešanosti u gasovod Severni tok 2, saopštio je Stejt department, uključujući nove mere protiv operatera projekta, prenosi [Reuters](https://reuters.com).

Američki Stejt department je u saopštenju naveo da ponovo uvodi sankcije većem broju subjekata uključenih u izgradnju gasovoda koji su već određeni, kao i nekoliko novih vlasnika plovila koja su već pod sankcijama.

Među metama u sredu su bile ruske pomorske službe i subjekti za vodni transport, državna pomorska spasilačka služba i više od deset plovila, saopštio je Stejt department.

Na meti je bio i Nord Stream 2 AG, operater projekta, i osiguravač sa sedištem u Rusiji koji je obezbedio osiguranje kompanijama uključenim u projekat, saopštio je Stejt department.

Zamenik portparola Stejt departmenta Vedant Patel rekao je da se Sjedinjene Države i dalje protive Severnom toku 2 kao ruskom geopolitičkom projektu i nastoje da ga ožive.

„Nastavićemo da radimo i obezbedimo da Rusija nikada ne bude u stanju da upotrebi svoje

energetske resurse i svoje energetske pozicioniranje radi političke dobiti“, rekao je Patel novinarima na brifingu.

„Severni tok 2“, koji je ispod Baltičkog mora izgradio ruski „Gazprom“, otvara novu karticu za pumpanje prirodnog gasa sa Arktika u Nemačku, oštećen je 26. septembra 2022. godine u svetlu ruske invazije na Ukrajinu u februaru te godine. Niko nije preuzeo odgovornost.

Čak i pre ruske invazije, Vašington se protivio Severnom toku 2 jer bi on omogućio Rusiji da zaobiđe Ukrajinu, potencijalno lišivši je milijardi dolara tranzitnih taksi i podriva napore zemlje protiv ruske agresije.

Neki zapadni zvaničnici sugerišu da je Moskva digla u vazduh sopstvene gasovode, što je tumačenje koje je ruski predsednik Vladimir Putin odbacio kao „idiotski“. Prošle godine Washington Post je objavio da su Sjedinjene Države imale obavještajne podatke o ukrajinskom planu za napad na Sjeverni tok 2 mjeseca prije nego što je oštećen.

Austrija se sprema da tuži Nemačku zbog dažbina na ruski gas

Austrija je spremna da tuži Nemačku zbog kašnjenja ukidanja dažbina na tranzit ruskog gasa

iz Nemačke. To je izjavila šefica Ministarstva energetike evropske zemlje Leonore Gewessler, a

citira **TASS**.

Prema rečima šefa odeljenja, naknada za skladištenje gasa, koju Nemačka naplaćuje, koči Austriju u pitanjima odbijanja ruskog goriva.

"Želim da budem spreman za sve moguće scenarije: ako se ukidanje takse dodatno odlaže, Austrija ima opciju da podnese tužbu Evropskom sudu pravde. Spremamo se za ovo", rekla je Gewessler.

Berlin je uveo carinu na tranzit gasa preko nemačke teritorije u jesen 2022. Naknada za transport energetske sirovine u susedne zemlje obrazložena je potrebom da se obezbedi sigurnost snabdevanja i pokriju troškovi njegovog skladištenja. Sada, na pozadini mogućeg

prestanaka pumpanja gasa preko ukrajinske teritorije, Beč, Bratislava i Prag žele da se ta carina što pre ukine zarad „jačanja evropske energetske bezbednosti“.

Analitičari pretpostavljaju da će zbog mogućeg prestanaka snabdevanja preko teritorije Ukrajine i aktivnog povlačenja goriva iz skladišta gas u EU poskupeti. Prosečna cena prema TTF hub indeksu u Holandiji će porasti za 12 odsto, na 422 dolara za hiljadu kubnih metara. Septembarske prognoze CCI-a porasle su za 28 odsto - prethodne procene su pretpostavljale da će cena goriva sledeće godine biti 329 dolara za isti obim. U 2024, prosečna cena je bila 375 dolara.

Zemlje izvoznice gasa ne očekuju rast cena u Evropi

Forum zemalja izvoznica gasa (GECF) očekuje stabilnu potražnju za gasom u Aziji, ali ne predviđa rast tražnje u Evropi zbog pada industrijskih pokazatelja, prenosi **oilcapital**.

Cene gasa na azijskim tržištima će stalno premašivati cene u EU tokom 2025. godine, očekuje GECF.

U prvoj polovini godine, premija cena neće preći 1 dolar za milion BTU ili oko 36 dolara za hiljadu kubnih metara. U drugoj polovini godine premija će takođe ostati, ali GECF nije precizirao njenu veličinu. Sledeće godine će cene gasa u EU i Aziji

postepeno padati. Na proleće će dostići skoro 500 dolara za hiljadu kubnih metara, ali će tada premija porasti. Do kraja godine kotacije u EU i Aziji će ostati u regionu od 13 i 14 dolara za milion BTU (464 i 500 dolara za hiljadu kubnih metara). Januarski gasni fjučersi na holandskom TTF čvorištu u utorak su se trgovali po ceni od 454 dolara za hiljadu kubnih metara. Od početka godine cene su skočile za skoro trećinu. Gasom u Aziji u ponedeljak se trgovalo po ceni od 456 dolara za hiljadu kubnih metara, što je 11 odsto više od nivoa na početku godine.

Gazprom prvi put isporučio LNG u Italiju, EU poziva da se ruski gas zameni američkim

Gazprom je prvi put isporučio tečni prirodni gas u Italiju, a Evropska komisija je saopštila da očekuje da EU potpuno napusti ruski LNG do 2027. godine, prenosi **Reuters**. Predsednica EK Ursula von der Layen pozvala je da se ruski LNG zameni američkim.

Gazprom je poslao prvu prvu tovar tečnog prirodnog gasa sa LNG terminala Portovaja u Lenjingradskoj oblasti u Italiju, prenosi agencija, pozivajući se na podatke LSEG-a (grupe koja je vlasnik Londonske berze).

Dan ranije, 17. decembra, na terminalu FSRU Toscana u italijanskoj luci Livorno stao je na istovar gasni brod Cool Rover.

Kako je saopštila služba za pronalaženje plovila, koja prati brodove, u luku Toscana juče je u 10.53 po moskovskom vremenu stigao nosač gasa Cool Rover (koji plovi pod zastavom Malte). Očekuje se da će u luci provesti 24 sata i 3 sata.

Reuters je još u aprilu izvestio da je Gazprom u to vreme dva puta slao pošiljke LNG u Španiju, sa istim tankerom Cool Rover LNG koji je korišćen u najmanje jednom slučaju.

EK očekuje da EU u potpunosti napusti ruski LNG do 2027. Od 2022. godine, usred sankcija i uništenja Severnog toka, udeo goriva iz Rusije u uvozu EU pao je sa 50% na manje od 15%, gde dolazi 8,7% iz cevovoda i 6,1% iz LNG (prema podacima EU za 2023). Kremlj je povezo

pokušaje da se Rusija „istisne sa energetskih tržišta“ sa poskupljenjem gasa za evropske potrošače.

Kako je izvestio Komersant pozivajući se na podatke Kplera, ruske fabrike LNG su u oktobru ove godine isporučile rekordnih 3,06 miliona tona

LNG za izvoz. Od oktobarskih količina, 1,33 miliona tona otišlo je u Aziju, 1,16 miliona tona u Evropu. Tokom deset meseci 2024. godine isporuke su porasle za 4,65% u odnosu na prethodnu godinu, na 27,4 miliona tona.

Povećava se udeo ruskog gasa u EU

Udeo ruskog gasa u uvozu EU porastao je sa 14 odsto u drugom kvartalu prošle godine na 19 odsto u prvom kvartalu 2024, prema podacima Evropske Komisije. Rusija je na trećem mestu po snabdevanju, iza Norveške (34%) i Sjedinjenih Država (20%).

Udeo ruskog gasa u uvozu iz EU počeo je da raste nakon rezova od 2022. godine, prenosi **Bloomberg** pozivajući se na podatke Evropske komisije. On pokazuje da je u prvom kvartalu 2022. godine udeo isporuke iz Rusije iznosio 34% (Norveška je bila na drugom mestu sa četvrtinom uvoza), a do drugog kvartala 2023. godine ruski gas je činio 14% gorivo koje uvozi EU.

Od tada je, prema podacima EK, udeo ruskog gasa ponovo počeo da raste i u prvom kvartalu ove

godine iznosio je 19%. U pogledu snabdevanja EU, Rusija je iza Norveške (34%) i SAD (20%), ali je ispred Alžira (13%) i kombinovanih isporuka iz Azerbejdžana, Katara, Velike Britanije i drugih zemalja (14%).

Prema Bruegelovom istraživačkom centru, uvoz ruskog gasa u EU iznosio je oko milijardu dolara mesečno na kraju 2023. godine, u poređenju sa vrhuncem od 16 milijardi dolara mesečno početkom 2022. godine, prenosi Bloomberg.

Rusija isporučuje gas u Evropu preko Turske i Ukrajine. Ugovor o tranzitu preko ukrajinske teritorije ističe krajem ove godine, a Kijev ne namerava da ga produžava. Moskva je saopštila da ne odbija tranzit kroz Ukrajinu.

Američke sankcije NIS: Vučić traži da se formira tim u Vladi Srbije

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić je zatražio od Vlade Srbije da formira tim za sankcije koje će prema njegovim rečima Amerikanci da uvedu NIS-u.

„Ne znam da li je to preokret i ne mogu narodu da govorim da li su to stvari važnije nego što jesu, ali neću ni da potcenjujem zato bih voleo da vlada formira tim za sankcije koje će Amerikanci da uvedu NIS-u“, rekao je Vučić dodajući da Srbija ne može sebi da dozvoli da ostane bez nafte ili da troši rezerve.

Vučić smatra da će morati da razgovara sa predsednikom Rusije Vladimirom Putinom o sankcijama NIS ali i o gasnom aranžamanu, piše **Glas Amerike**.

“Ukoliko budu uvedene sankcije, to će imati teške

posledice po nas“, tvrdi ministarka rudarstva i energetike Dubravka Đedović Handanović. Američki ambasador u Srbiji Kristofer Hil tvrdi da SAD ne govore o sankcijama pre nego što se one objave, a za NIS, kako kaže, nije bilo najava.

“Pre svega, želim da bude jasno da ne govorimo o sankcijama pre nego što se sankcije objave, a nije bilo najave. Ali reći ću da smo već godinama veoma pažljivo posmatrali ovu situaciju sa NIS-om, da bismo je procenili, u smislu onoga šta je ta situacija uradila da pomogne Rusiji da nastavi sa ratnim naporima. I mislim da postoji velika zabrinutost da se profit od NIS-a, koji je bio značajan, nije vratio u Srbiju. Umesto toga, on je otišao u ovaj rat i mi smo veoma zabrinuti zbog toga“, rekao je Hil za **Tanjug**.

Plenković: Postoji namera EU i SAD da se reši pitanje NIS-a

Predsednik Vlade Hrvatske Andrej Plenković tvrdi da postoji namera EU i SAD da se reši pitanje Naftne industrije Srbije (NIS) koja je u većinskom ruskom vlasništvu, kao i da se poštuju ugovori i nastavi saradnja između JANAF-a i NIS-a.

“Budući da velika većina nafte koja dolazi u Srbiju dolazi putem JANAF-a, radimo na tome da se, ako i bude nekog režima, poštuju postojeći ugovori i da ova saradnja između JANAF-a i NIS-a time ne bude obuhvaćena“, rekao je Plenković novinarima u Briselu.

Plenković je, nakon najave SAD da će uvesti sankcije NIS-u zbog ruskog vlasništva, podsetio da je o tome juče u Briselu razgovarao sa

predsednikom Srbije Aleksandrom Vučićem i predsednicom Evropske komisije Ursulom fon der Layen.

“Postoji intencija i na nivou EU, ali i na strani SAD i još nekih drugih aktera da se, s obzirom na strukturu vlasništva Naftne industrije Srbije, a ona je 50 odsto u ruskom vlasništvu plus još šest odsto u ruskom vlasništvu, ali tih šest odsto nije pod režimom sankcija ili promeni sastav vlasništva te kompanije, što je glavni i ključni cilj, a drugo je da se poštuju ugovori koji su na snazi. Ugovor koji je trenutno na snazi između JANAF-a i NIS-a je još dve godine na snazi“, rekao je Plenković.

NIS uspešno plasirao korporativne obveznice, upisano više od 30% emisije

NIS je prikupio 1,87 milijardi dinara putem prve emisije korporativnih obveznica na domaćem tržištu, što je više od 30 odsto emisije, piše **Biznis.rs**.

Može se reći da je prag uspešnosti pređen "za dlaku", pošto je plasirano 187.161 obveznica pojedinačne vrednosti 10.000 dinara, dok je uslov za uspešnu emisiju bio postavljen na upis najmanje 175.650 komada obveznica.

Agent emisije bila je brokerska kuća Dunav Stockbroker, a rok za upis obveznica trajao je od

29. novembra do 13. decembra.

Podsećamo da je NIS sredinom novembra dobila zeleno svetlo za emisiju korporativnih obveznica u vrednosti od 5,85 milijardi dinara, odnosno oko 50 miliona evra, uz mogućnost naknadnog uključivanja na Beogradsku berzu.

Kako su tada rekli za Biznis.rs, emisija obveznica bila bi izdata na rok od pet godina i indeksirana u evrima, sa prinosom od 6,5 odsto godišnje, uz kvartalne isplate kupona. Postavljen je i minimum za ulagače, pa je najmanji iznos za upis

i uplatu obveznica po investitoru iznosio 100.000

EUR u dinarskoj protivvrednosti.

Plenković: Uvažiti interese Hrvata kod Južne interkonekcije

Hrvatski premijer Andrej Plenković tvrdi da je nužno uvažiti interese Hrvata u BiH u pogledu modela realizacije projekta Južne gasne interkonekcije, prenosi **Tanjug**.

"Vezano za projekt Južne gasne interkonekcije, Vlada RH obezbedila je preduslove za realizaciju ovog projekta kojim bi se gas sa LNG terminala na Krku dopremao u BiH, čime doprinosimo energetske sigurnosti BiH. U pogledu modela izvođenja projekta, smatramo nužnim da se uvažavaju interesi hrvatskog naroda u BiH", napisao je Plenković na platformi Iks, nakon današnjeg

Zakon predviđa izgradnju gasovoda od Zagvozda u Hrvatskoj pravcem ka Posušju u BiH odakle bi se račvao prema Kupresu, Bugojnu pa do Travnika odnosno ka Mostaru.

Zakon usvojen u četvrtak 19.12 može stupiti na snagu samo ukoliko dobije podršku Doma naroda entitetskog parlamenta gde se klub Hrvata u kojem većinu ima HDZ BiH može pozvati na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa o kojem onda odlučuje Ustavni sud Federacije.

Plenković je ocenio da nije dobra odluka da se Hrvati preglasavaju i da im se nameće Zakon o Južnoj gasnoj interkonekciji.

razgovora sa liderom HDZ BiH Draganom Čovićem u Zagrebu.

Predstavnički dom parlamenta Federacije BiH u četvrtak uveče je izglasao predlog zakona o Južnoj interkonekciji, odnosno o povezivanju gasnih mreža Hrvatske i BiH, koji nisu podržali poslanici HDZ BiH jer on sadrži odredbu po kojoj bi projekt trebalo da realizuje firma BH-Gas iz Sarajeva.

Hrvatska i bošnjačka strana godinama nisu uspevale da nađu rešenje problema koji je nastao nakon što HDZ BiH tražio da projekt Južne interkonekcije ne sprovodi firma BH-Gas nego potpuno nova firma čije bi sedište bilo u Mostaru.

"Svako nametanje nije dobro. Svako preglašavanje je još gore. Bosna i Hercegovina treba da funkcioniše skladno, ali ne tako da se jednom od ta tri naroda čini to. To je poanta, pogotovo ako gas treba da dođe iz Hrvatske i na osnovu hrvatske investicije. Meni to deluje jako neobično. Ima vremena. Sve se uvek može popraviti i zato ćemo mi nastojati da tu budemo konstruktivni kao što sve vreme jesmo", rekao je prošle sedmice Plenković novinarima u Zagrebu, preneo je zagrebački Večernji list.

Zsolt Hernádi: Moramo se okrenuti zelenoj energiji

Zsolt Hernádi, generalni direktor MOL-a, priznao je da, iako veruje u zelenu energiju, odlaže poštovanje iracionalnih pravila dok to ne bude pravno moguće, tako da do odvajanja od Rusije neće doći sutra. Biznismen, koji već 24 godine vodi kompaniju za naftu i gas, i dalje uživa u onome što radi, ali po njegovom mišljenju u kompaniji ima više ko-lidera koji bi bili sposobni da vode kompaniju, prenosi **Index.hu**.

Hernádi, tvrdi da je 10 godina nakon što je Interpol izdao međunarodnu poternicu protiv njega, konačno mogao slobodno da putuje od

novembra 2023. godine, ali samo van Evropske unije.

„U novembru 2023. godine, nadležni revizijski komitet Interpola razmotrio je naš slučaj i odlučio da poništi prethodnu međunarodnu poternicu. Interpol je takođe zabranio Hrvatima da koriste Interpolov sistem u mom slučaju. Ali drugačija je situacija u Evropskoj uniji, u unutrašnjem šengenskom sistemu jedino je Hrvatska mogla da opozove takozvani nalog o predaji“, rekao je generalni direktor MOL-a.

Održan sastanak Radne grupe za analizu tržišta

Radna grupa za analizu tržišta koja postoji u okviru Nacionalnog eneretskog komiteta Srbije

okupila se i na svom poslednjem ovogodišnjem susretu u 2024. godini. Domaćin je bila kompanija

RADUN AVIA, čija direktorka Jelena Radun je već dugi niz godina veoma aktivan član ove radne grupe. Iskusni profesionalci Komiteta, eksperti iz ove oblasti iz PKS, UNKS, NIS, Snage... zajednički su pripremili analizu tržišta nafte i naftnih derivata za tekuću godinu, ali su i razmatrali trendove i planove za predstojeću. Izazovni makroekonomski uslovi, globalni trendovi i veoma dinamično tržište predstavljaju veliki

izazov za predviđanje tražnje. Istovremeno, ispravno razumevanje glavnih faktora koji utiču na tekuću potrošnju mogu olakšati ovaj proces. Zato je od izuzetne važnosti razmenjivati informacije o promenama u prodaji, navikama potrošača, promenama u strukturi. Pored izuzetno velikog obima aktivnosti, entuzijazam i zadovoljstvo timskog rada obeležilo je i ovaj prednovogodišnji susret.

WPC
ENERGY
SERBIA

**NACIONALNI
ENERGETSKI
KOMITET**

NEDELJA NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav,
ili opredeljenje WPC Energy prema temama kojima se bave
